Poštnina plačana v gotovini

Cena 1 Din

Mariborski Večernik »JUTRA«

Leto VI (XIII.), štev. 19 Maribor, pondeljek 25. januarja 1932

Izhaja razun nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri
Račun pri poštnem ček. zav. v Ljubljani št. 11.409
Velja mesečno preteman v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:
Uredn. 2440 Uprava 2455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13
Oglasi po tarifu
Oglase sprejema tudi oglasni oddelek „Jutra" v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Glas poštenega Italijana

Ponajveč namenoma, deloma pa tudi zaradi nepoznavanje zgodovinskega razvoja in stvarnih razmer, se Italijani že izza svetovne vojne na vse pretege trudijo, da bi sebi in svetu dokazali, da je Julijska Krajina bila od nekdaj docela italijanska in da je le Avstrija v zadnjih desetletjih urivala med prvotno italijansko prebivalstvo slovanski živelj. Vsako polemiziranje z njimi, tudi znanstveno, je zato docela odveč. Le silno redki so Italijani, ki so ali ki še danes priznavajo, da ta stvar le ni tako enostavna in da italijanska pravica do Julijske Krajine ni tako nesporna, kakor trdi nekritična in slanatizirana večina. Iz prošlosti poznamo le nekaj izjav italijanskih znanstvenikov in politikov, ki so imeli toliko poguma, da so odkrito povedali, da se ob Soči neha italijansko etnografsko ozemlje in da žive na njenem vzhodu Slovenci in Hrvati ter le ob obrežju Tržaškega zaliva osamljene italijanske manjšine.

Zato je tembolj razveseljivo, da se je tudi v sedanjem času neusmiljenega zatiranja našega primorskega življa našel mož italijanske krvi, ki potrjuje ta dejstva. Ta mož je italijanski novinar Ariberto Smaregli, urednik v Luganu v Švici izhajajočega dnevnika »Il Nuovo Giornale«. Smaregli, ki je po rodu Istran, sin slavnega italijanskega komponista Antonia Smareglie, je povedal to resnico v kritiki najnovejše »Zgodovine Trsta«, katero je napisal znani zgodovinar Attilio Tamaro. Tamaro je v tem svojem zgodovinskem spisu orisal Trst kot docela italijansko mesto, ki da je že od nekdaj hrepenelo po združitvi z Italijo. Nasprotno pa pravi Smareglio pošteno in odkrito, da je bil Trst vedno v prvi vrsti trgovsko mesto in mednarodni center. Nadalje pravi: »Trst nima rimljanske prošlosti. Rimski spomeniki, izkopani v Trstu, niso prav nič več vredni kakor tisti, ki so bili izkopani kje na Balkanu. Toda Trst nima niti srednjeveške zgodovine. Tamaro sam citira na nekem mestu svoje knjige referat nekega angleškega konzula iz srednjega veka, v katerem je med drugim povedano, da je tržaško prebivalstvo po veliki večini tujega porekla: slovanskega, levantskega itd. Šele po l. 1800. sta se v Trstu pričeli do neke mere uveljavljati z ene strani nemška, a z druge strani italijanska kultura, toda temeljne osnove njegovega prebivalstva nista mogli spremeniti ne ena ne druga.«

Po mišljenju Smareglie se Tamaro hote ogibije resnice, samo da bi v svetlejših barvah naslikal italijanski iredentizem v Trstu, ki nikoli ni bil izraz volje večine. Trst sploh nima enotnega narodnega značaja, njegovo prebivalstvo je konglomerat priseljencev z vseh strani, ki streme v prvi vrsti le za enim: za trgovskim uspehom. Merkantilnost je glavna karakterizacija Tržačana. Zato Trst danes pod Italijo ne propada samo materialno, ampak tudi duhovno in kulturno. Kdor je še pred vojno dobro poznal Trst, ve, da se je za iredentizem zavzemala prav za prav le neznatna peščica ljudi, in še ti so bili po pretežni večini priseljenci iz italijanskih obrežnih mestec zahodne Istre, ki so kakor otočiči obkoljena od velikega slovanskega zaledja. Iz teh krajev so bili tudi vsi tisti (kakor n. pr. Combi, Luciani itd.), ki so sanjali o risorgimentu v Istri, opogumljeni od vztrajnosti, s katero so Koper, Piran itd. očuvali benečansko tradicijo in jezik.

»Slovanstvo Julijske Krajine«, pravi nadalje Smaregli, »katero hočejo nekateri italijanski zgodovinarji prikazati kot umetno tvorbo Avstrije, je dosti starejše nego sta bili beneška republika in Avstrija. To slovanstvo je bilo utrjeno že v osmem stoletju. Poznejša beneška ljudovlada je Slovane že našla v Istri, Trstu in na Goriškem in našla jih je prav tako tudi poznejša Avstrija. Te pokrajine so postale slovanske istočasno kakor balkanske. Narodna zavest pa se je pri Slovanih prebudila že okoli l. 1860.«

Tako se je polnokrven Italijan pošteno postavil v obrambo resnice proti laži, za kar mu moramo biti samo hvaležni.

Pred vladno krizo v Avstriji

BORBA MED DR. BURESCHEM IN DR. SEIPLOM. — NEVARNOST NACIJONALISTIČNE INTERVENCIJE.

DUNAJ, 25. januarja. Razkroj v avstrijski notranji politiki je že tako napredoval, da splošno pričakujejo odstopa sedanje vlade dr. Burescha. Po sodbi poučenih politikov bo nastala kriza že ta teden, in sicer najbrže z demisijo notranjega ministra Winklerja, proti kateremu se je z vseh strani pričela ostra parlamentarna in izvenparlamentarna kampanja. Kdo bo v primeru krize sestavil novo vlado, ni jasno, ker se proti dr. Bureschu forsira z nekaterih strani prelat dr. Seipel. Zanj so zlasti vodstva krščanske socialne stranke na Tirolskem, Koroškem, Gradiščanskem in deloma na Dunaju, dočim so vsa ostala, ki so znatno močnejša, za dr. Burescha. Nevarnost pa predstavljajo v primeru krize nacijonalisti, posebno Heimwehr, ki grozi z oboroženo intervencijo. Na vsak način bo torej sedanja vladna kriza velikega pomena za nadaljnjo notranjepolitično usodo Avstrije.

Govor madžarskega ministrskega predsednika

VSAKO GOSPODARSKO IZOLIRANJE BI BILO SAMOMOR. — CILJI MADŽARSKE POLITIKE SO MIROLJUBNI?

BUDIMPEŠTA, 25. januarja. Predsednik madžarske vlade grof Julij Karoly je imel včeraj pred svojimi volilci v Szekes Fehezvaru velik politični govor, v katerem je dejal, da povzroča plačevanje reparacij velik pritisk na gospodarsko življenje Evrope, kar sili tudi Madžarsko, da na najboljši način zaščiti svoje interese. Negotovost, je dejal grof Karoly, je velika ovira za izboljšanje gospodarstva. Glavna skrb njegove vlade je, da zagotovi stabilnost in kupno moč penga, kar se ji je v zadnjih petih mesecih posrečilo in se ji bo, kakor upa, tudi v bodoče.

V sedanjem času bi vsako gospodarsko izoliranje pomenilo naravnost samomor. Madžarska se trudi, da bi sklenila ugodne trgovske pogodbe in pripravila dobro razpoloženje tujih kapitalistov za svoje denarne akcije. Upniki to njeno prizadevanje priznavajo in so glede opustitve prisilnih mer popustljivi.

Svoj govor je Karoly zaključil z izjavo, da so vse prijateljske pogodbe, ki jih je Madžarska sklenila, in to brez izjeme, bile le izraz želje po ohranitvi miru. To priznavajo vsi politični krogi Evrope, kar daje Madžarski možnost za nove take dogovore.

Zborovanje obrtnikov v Brodu ob Savi

MAHINACIJA »SAVEZA ZANATLIJA I ESNAFA«. — SLOVENSKI OBRTNIKI ZA ENOTNE GOSPODARSKE ZBORNICE.

BROD OB SAVI, 25. januarja. Včeraj je bila tu velika konferenca obrtnikov iz vseh pokrajin Jugoslavije. Konferenco je sklical »Savez zanatlija i esnafa« v Beogradu, ki je namenoma povabil k sodelovanju samo tiste organizacije, ki so za sistem ločenih gospodarskih zbornic, dočim obema največjima organizacijama obrtnikov, Zvezi obrtnih zadrug v Ljubljani in v Mariboru, sploh ni poslal vabila.

Iz Dravske banovine so bili povabljeni samo nekateri posamezni obrtniki, o katerih so sklicatelji mislili, da bodo glasovali za ločene zbornice. Vseh udeležencev je bilo okoli 300, a navzoča sta bila tudi zastopnika ministrstva za trgovino in industrijo, sekcijska šefa dr. Aranicki in dr. Pavletić. Svoje zastopnike so odposlale nadalje tudi zbornice v Ljubljani, Zagrebu, Sarajevu in Osijeku.

Jedro vsega zborovanja je tvorilo vprašanje skupnih ali ločenih gospodarskih zbornic. Beograjski govorniki so hoteli izsiliti pristanek na ločene zbornice tudi od tistih delegatov, ki so se iz gospodarskih in finančnih vzrokov izrekli za skupne zbornice za TOI. Kritizirali so dozdevno polovičarstvo sedanjih institucij in zapostavljanje obrtniških interesov.

Slovenski delegati so odgovorili s konstatacijo, da za stavljenje veljavnih predlogov niso pooblaščeni, ker so bili povabljeni le kot poedinci, sami pa so odločno za združene in proti ločenim zbornicam. Zmagalo je seveda beograjsko stališče. V resoluciji je bila sprejeta zahteva po ustanovitvi samostojnih obrtnih zbornic v vseh banovinah in po takojšnji izvedbi novega obrtnega zakona. Če se sedaj treznim elementom ne posreči prepričati ministrstva v Beogradu o škodljivosti delitve gospodarskih zbornic, bodo tudi našim obrtnikom naložena nova težka bremena za vzdrževanje lastnih reprezentacij. Zborovanje v Brodu nikakor ni izraz volje celokupnega jugoslovanskega obrtništva.

FRANCOSKI BOJEVNIKI ZA REVIZIJO MIROVNIH POGODB.

PARIZ, 25. januarja. Liga pacifističnih bojevnikov v Franciji je sestavila obsežno spomenico, katero bo odposlala razorožitveni konferenci v Ženevo. V spomenici navaja, da bi vsako razoroževanje ali zmanjšanje oboroževanja bilo brez pomena, če se poprej ne revidirajo mirovne pogodbe, ki so glavni vir vseh mednarodnih nesoglasij, sporov in sovraštva. Šele po reviziji se bo Evropa lahko pomirila in se spet lotila složnega dela.

KOMUNISTIČNA REVOLTA NA SAN SALVADORJU.

WASHINGTON, 25. januarja. Na San Salvadorju so nastali veliki in nevarni komunistični nemiri. Vlada v Gvatemali je popolnoma brez moči in je zaprosila za angleško, ameriško in kanadsko intervencijo. Iz Panam sta včeraj odpluli na pomoč ena angleška in ena ameriška križarka, Kanada pa je dala na razpolago dva rušilca.

WASHINGTON, 25. januarja. Po najnovejših poročilih se je komunistom na San Salvadorju posrečilo zavzeti šest mest, v katerih so izropali vse trgovine. Šele po težkih bojih je uspelo vladnim četam, da so revolucionarje premagale. Angleška in ameriška vlada sta odposlali na pomoč svoje bojne ladje. Nad vso republiko je proglašeno obsedno stanje.

FRANCIJA IMA 70 MILIJARD ZLATA.

PARIZ, 25. januarja. Po najnovejšem pročilu je imela Francoska narodna banka dne 15. t. m. v svojih tresorih za 70 milijard frankov zlata. V prvi polovici januarja se je njena zlata rezerva povečala za 567 milijonov.

KUGA V NIZOZEMSKI INDIJI.

BATAVIA, 25. januarja. Nad mestom Surabaya v nizozemski Indiji je zaradi kuge proglašena zapora. Epidemija je bila zanešena v mesto iz notranjosti, kjer je v zadnjih mesecih lanskega leta umrlo 3845 oseb.

Senzacionalna aretacija

Dolnja Lendava, 25. jan.

Včeraj dopoldne je bili po nalogu tukajšnjega državnega pravdništva aretiran znani industrijec Samuel Etinger, lastnik največje dolnjelendavske žage, opekarne in tovarne za dežnike. Etinger, ki je bil svoječasno v preiskovalnem zaporu tudi že zaradi sleparske kride, je sedaj obtožen požigov in nameravanih požigov svojih gospodarskih in tovarniških objektov, katere je poprej zavaroval za visoke vsote pri raznih zavarovalnicah. Oblasti so zadevo že delj časa raziskovale in zbrale toliko obtežilnega materijala, da je sedaj državno pravdništvo odredilo aretacijo Etingerja, ki bo po zaslišanju prepeljan v zapore mariborskega okrožnega sodišča.

VREME.

Današnja vremenska napoved (opoldne): Sedanje vreme se bo še držalo.

NAŠIM NAROČNIKOM!

Vse cenjene naročnike »Večernika«, ki niso še obnovili naročnine za mesec januar t. l., oziroma so v zaostanku še za preteklo leto, ponovno vljudno naprošamo, da to čim prej store, da se s tem olajša delo upravi, sebi pa zasigurajo redno prejemanje lista.

Uprava »Večernika«.

Seja mestnega sveta.

Mestni svet bo imel sejo jutri v torek ob 17. uri v mestni posvetovalnici.

»Kovina« reducira delavce.

Metalurgična industrija »Kovina« na Teznem je 32 delavcem odpovedala delo. Kot vzrok navaja pomanjkanje naročil in dela.

Razne nezgode.

V Ranči se je ponesrečil včeraj posestnikov sin Martin Štern. Čistil je sode in mu je pri tem padel manjši sod na roko. Zatekel se je v bolnišnico, kjer so zdravniki ugotovili, da ima strto kost podlehtnico. Delavec Emil Lankert pa je padel z voza in se hudo poškodoval na levem kolenu. V Jezdarski ulici so se včeraj popoldne pri drsanju sprli dečki in je eden brcnil tovariša Fricka Zupančica z drsalico precej močno v levo nogo, tako da je krvavela. Fricku so obvezali rano na rešilni postaji.

Pretep v gostilni.

V neki gostilni na Frankopanski ulici so se snoči stepli fantje. Prav junaško se je postavil neki tesarček, ki je začel arzbijati kozarce in prekucovati mize in stole. V pretep sta posegla tudi dva mizarska pomočnika. Gosti so zbežali iz gostilne in poklicali stražnika, ki je s težavo ugnal pretepače. Vsega pa je baje kriv tesarček, ker je izzival. Zato je moral v policijski zapor, da se mu prevroča kri malo ohladi.

Zdravniško društvo v Mariboru

vabi svoje člane na redni občni zbor, ki bo 31. januarja ob 18. uri v hotelu Mariborski dvor (Oset).

Svetosavska proslava v Mariboru.

Kakor vsako leto, tako priredi tukajšnja pravoslavna cerkvena občina tudi letos 27. januarja v vseh prostorih dvorane pivovarne »Union« veliko svetosavsko proslavo, namenjeno v korist fonda za zgraditev pravoslavne cerkve v Mariboru. Proslava bo dopoldne in zvečer. Prvi del dopoldne bo obsegal liturgijo in rezanje kolača, pri čemur bo sodeloval moški cerkveni pevski zbor pod vodstvom g. J. Kovačiča, uradnika državnih železnic. Domačin proslave bo g. polkovnik Milan Radovanović, poveljnik 32. topničarskega polka. Nato pa bodo šolski otroci deklamirali več pesmi in odigrali igro »Jugoslavija«. Vstop k dopoldanski proslavi bo prost.

Zvečer ob 20. uri pa bo koncert in po koncertu ples. Na sporedu koncerta so poleg »Himne sv. Save«: 1. J. Bervar: Osana. Poje cerkveni pevski zbor pod avtorjevim vodstvom. 2. Adamič: Franici. Foerster: Povejte ve planine. Zbor moškega učiteljišča pod vodstvom g. D. Cvetka. 3. F. S. Vilhar: Slovo. Dijaški pevski zbor klasične gimnazije pod vodstvom g. Miheliča. 4. J. Svoboda: Kajmakčalan. Zbor podčastniške šole z orkestrom pod vodstvom avtorja. Prostovoljna preplačila dobrodošla. Obleka promenadna ali narodna noša. Dvorana se bo kurila že dan poprej.

Sobe potrebujemo!

1. februarja prične v Mariboru sokolska telovadna šola, ki traja 5 mesecev. Udeležencev bo 60. Vljudno prosim vse one, ki lahko oddajo opremljene sobe, da to sporoče z dopisnico na naslov Sokolska župa Maribor - Narodni dom. Cena za osebe ne sme presegati 250 Din. — Prosimo za hitro obvestilo.

Krokodili raztrgali lovca.

Dunajski listi so prejeli vest o strašni smrti znanega raziskovalca Afrike inženirja Alojza Kirchlechnerja, rodom Tirolca. Kirchlechner je na Modrem Nilu v bližini kraja Dire Daoun bil na lovu na krokodile. Pri tem je tolpa krokodilov prevrnila njegov čoln in raztrgala lovca pred očmi zamorcev, ki so ga spremljali v drugem čolnu. Ta grozna nesreča se je dogodila baje že 16. decembra lanskega leta, a je vest o tem radi oddaljenosti kraja dospela v svet **še-le te dni.**

Naprej z uma svetlim mečem!

PROSLAVA DESETLETNICE LJUDSKE UNIVERZE V MARIBORU.

Veliko kazinsko dvorano je včeraj dopoldne v častnem številu napolnilo mariborsko občinstvo, da manifestira svoje priznanje in simpatije Ljudski univerzi, tej prevažni naši prosvetni ustanovi, ob priliki njene desetletnice. K proslavi so se zbrali predstavniki oblasti, vsi zastopniki mariborskega javnega življenja in odlični narodni in kulturni delavci. V imenu banske uprave je bil navzoč banski inspektor dr. Poljanec, za politično oblast oba sreska načelnika dr. Ipavec in Makar, mestni župan dr. Lipold, zastopniki raznih korporacij, za Zvezo kulturnih društev predsednik Jug iz Ljubljane, odposlanec prosvetnih društev iz Varaždina in drugi.

Proslavo je otvoril predsednik Ljudske univerze inž. Kukovec, ki je v prisrčnih besedah pozdravil navzoče in se toplo zahvalil vsem, ki so kakorkoli podpirali Ljudsko univerzo v teku teh deset let njenega obstoja in ji pomagali pri njeni visoki kulturni nalogi. Zlasti se je predsednik zahvalil za znatno materijalno podporo podbanu dr. Pirkmajerju in Posojilnici v Narodnemu domu, nadalje Študijski knjižnici in časopisju z željo, da bi tudi v bodoče ostali Ljudski univerzi zvesti pomočniki in sodelavci v njenem obširnem delokrogu.

Po predsednikovem pozdravnem govoru je sodni svetnik dr. Travner orisal v like zasluge inž. Kukovca, ki že devet let tako požrtvovalno in s tako idealno vnemo vodi Ljudsko univerzo in mu s toplimi častikami na doseženih velikih uspehih za ljudsko izobrazbo in kulturo, v znak zahvale in priznanja poklonil lovorjev venec, ob viharnih ovacijah cele dvorane.

Nato je imel prelat prof. dr. Kovačič slavnostni govor, v katerem je obrazložil pomen Ljudskih univerz in predočil njih visoke cilje in važno kulturno misijo, ki jo vrše z izobraževanjem širokih plasti naroda. Mariborska Ljudska univerza sme biti ponosna na svoje desetletno plodonosno delovanje, in njen cilj in geslo bodi tudi nadalje: Naprej k svobodi, kvišku k luči!

Zatem so razni predstavniki izrekli svoje častitke zglednemu vodstvu, odboru in sodelavcem Ljudske univerze. Prof. Kos pa je prečital brzojavne čestitke, poslane od podbana Pirkmajerja in Ljudske univerze v Celju. Pismeno sta čestitala knezoškof dr. Karlin in bivši prvi predsednik mariborske Ljudske univerze nadučitelj Grčar.

S tem je bil oficijelni del slavnosti zaključen, in je nato sledila koncertna matinea, na kateri so nastopili: Koncertna pevka gospa Škvarčeva s Pavčičevo »Uspavanko«, Lajovičevo »Kaj bi le gledal« in »Pesmico o razkošni sreči«, baritonist g. Neralič z Lajovčevo »Spleen«, Adamičevo »Kot iz tihe, zabljene kapelice« in Savinovo »Zimsko idilo«. Tenorist g. Živko pa je zapel Kogojev »Istrski motiv«, Mirkovo »Moja ljubav« in Prelovčevo »Bela noč«. Na klavirju jih je spremljala gdč. M. Zacherlova.

Občinstvo je nagradilo vse nastopajoče z živahnim aplavzom.

Tako je naša Ljudska univerza dostojanstveno in v vsakem pogledu častno proslavila svojo desetletnico.

1. II. 1932 pri „UNION"

Planinski ples

Ekskurzija pedagoško-filozofskega kluba.

V soboto je, kakor smo že poročali, dospelo 20 članov in članic ped.-fil. kluba ljubljanske univerze na ekskurzijo v Maribor. Hospitirali so dve uri pri pouku učitelja Vranca (poskusni razred, Studenci) in eno uro pri profesorju Kutinu (vadnica moškega učiteljišča) in sta jih ti hospitaciji pri obeh odličnih pedagogih zelo zadovoljili. — Ped.-fil. klub je bil sedaj v drugič v Mariboru. (Spominjamo na lansko ekskurzijo, ko so si akademiki-pedagogi ogledali in proučili sistem mariborske kaznilnice in nekaterih drugih ustanov s pedagoškega vidika.) Pedagoški klub bo sigurno še večkrat posetil Maribor in hospitiral v raznih zavodih, ako jim bodo njih predstojniki naklonjeni. — Ekskurzije tega kluba imajo namen, s praktične plati razširiti svojim članom obzorje v pedagogiki. S takšnim praktičnim proučavanjem našega šolstva in s študijem pedagoške teorije išče naša mlada pedagoška generacija svoja pota.

Mariborsko gledališče

REPERTOAR.

Pondeljek, 25. januarja. Zaprto.
Torek, 26. januarja ob 20. uri »Lutka«, ab. C.
Sreda, 27. januarja. Zaprto.
Četrtek, 29. januarja ob 20. uri »Škorpijon«, ab. A.

Sokolstvo

Redni občni zbor Sokolskega društva Maribor-matica

bo v četrtek 28. t. m. ob 19. uri v mali dvorani Narodnega doma. Posebnih vabil ne bomo razpošiljali, zato vabimo tem potom vse članstvo k obilni udeležbi. Danes je seja S. O. Sokola Maribor-matica ob 20. uri v župni sobi. Zdravo! Odbor.

Občni zbor Sokola Prevalje

je bil predpretekło nedeljo v restavraciji br. Rozmana. Zbor je otvoril starosta br. dr. Reichman, ki je pozdravivši župnega zastopnika br. Močnika in zborovalce podal poročilo o delovanju društva v preteklem letu in graal mlačnost večine članstva, ki misli, da je s plačevanjem članarine vse storjeno za društvo. Posebno se to tiče onih, ki so v prvi vrsti poklicani za društveno delovanje. — Zavednost sokolskega članstva se je videla iz udeležbe: od 90 članov je bilo prisotnih le 43. — Po poročilih ostalih funkcijonarjev in izvolitvi novega odbora z br. dr. Reichmanom na čelu je pozdravil zbor delegat župe br. Močnik, nakar se mu je br. starosta zahvalil za tople besede in zaključil občni zbor z željo, naj bi bilo društveno leto 1932 boljše od lanskega.

Trojčki v rešilnem avtu.

V Lundu na Švedskem je te dni neka kmetica na poti v porodnišnico porodila v rešilnem avtu zdrave in krepke trojčke.

6. februarja »POMLAD NA JADRANU«
9. februarja »COTILLON - REDUTA«
v Veliki kavarni.

Opozarjamo ponovno,

da se čez teden dni, to je 1. februarja vrši tradicionalna in priljubljena prireditev naših planincev pri »Unionu«. Da ne bo navala pri večerni blagajni, naj si vsakdo preskrbi vstopnice v predprodaji!

Zborovanje narodnih železničarjev

Občnega zbora podružnice UJNŽB se je udeležilo nad 500 železničarjev. — Za predsednika je bil ponovno izvoljen g. A. Tumpej. — Miren potek zborovanja.

Včeraj dopoldne je imela mariborska podružnica Združenja jugoslovanskih narodnih železničarjev

svoj redni letni občni zbor,

v veliki dvorani Narodnega doma, katerega se je udeležilo nad 500 železničarjev, ki so z velikim zanimanjem sledili poročilom društvenih funkcijonarjev.

Viharno pozdravljen je otvoril in vodil zborovanje predsednik podružnice g. Alojzij Tumpej, ki je pozdravil zborovalce in delegate oblastnega odbora. Nato je podal izčrpno predsedniško poročilo o delovanju odbora v preteklem poslovnem letu. Ugotovil je, da se je vse članstvo živo zanimalo za delo organizacije in aktivno sodelovalo na vseh važnih stanovskih vprašanjih. Preteklo leto je bilo hudo leto za železniške uslužbence, zlasti za delavce. Skrajšal se je delovni čas in plače so se znižale. Z izplačilom delavskih razlik, priznanih od vlade, tudi ni bilo nič zaradi krize. Odbor si je mnogo prizadeval, da se spremeni delavski pravilnik, izdan lansko leto in se je udeležil raznih anket v Ljubljani in Beogradu, raznih konferenc oblastnega in centralnega odbora, na katerih je bila vsepovsod ugotovljena potreba po spremembi tega pravilnika, od katerega je zlasti železniški delavec hudo prizadet in prikrajšan. Posebna komisija v prometnem ministrstvu dela na spremembi delavskega pravilnika in so nekatere nove določbe o potnih dnevnicah in o uvedbi časovnih in akordnih nagrad pravkar izšle. Tudi novi zakon o prometnem osobju ne ustreza v vsem prometni upravi in prometnemu osobju. Organizacija bo skušala doseči tudi to, da bo novi zakon zadovoljeval vse prometno osobje, kakor tudi to, da se bo pravilnik o službeni obleki prilagodil novemu zakonu. Nadalje poroča predsednik, da si je odbor mnogo prizadeval, da se spremeni stanovanjski pravilnik.

Najhujši udarec pa je zadel železniško delavstvo v septembru lanskega leta, ko se je skrajšal delovni čas od 8 ur na 6 oziroma 7 ur. Odbor je storil vse, kar je bilo v njegovi moči, da se uvede zopet normalni delovni čas. Od merodajne strani je odbor dobil zagotovilo, da bodo delavci v mesecu marcu že zopet delali po 8 ur na dan. Delavstvo je bilo hudo prizadeto tudi s tem, da mora prispevati tako visoke odstotke od svoje mezde za pokojninski sklad. Predsednik je pozval vso članstvo, da zvesto sodeluje, da vedno in vsegdar podpira delo odbora, ki se bo kakor doslej tudi v bodoče krepko boril za stanovske pravice.

Tajnik podružnice g. **Vouk** je nato prečital kleno tajniško poročilo, ki je podalo verno sliko trpljenja železniškega uslužbenca in delavca. O kakih pridobitvah za železniške uslužbence ni govora; važni pa so vzroki, toda o tem je težko poročati. Iz tajniškega poročila je nadalje razvidno, da je agilni odbor storil vse, da se izboljša težko današnje stanje železničarjev, zlasti še delavcev, ki komaj živijo. Delavstvo se zaveda, da je v slogi in edinstvu moč. Vrsta članstva se je pomnožila v lanskem letu za 363, tako da šteje podružnica ob koncu lanskega poslovnega leta 1447 rednih članov. Odbor je imel v preteklem letu 47 odborovih se in več sestankov. Ustanovil se je tudi še sedmi odsek za strojevodje. Podružnica je namreč porazdeljena na sedem odsekov, ločeno po strokovnem delu posameznih železniških panog.

Namesto obolelega blagajnika Artiča je podal blagajniško poročilo predsednik nadzornega odbora g. **Zavadlal.** Celokupni poslovni promet podružnice je znašal v lanskem poslovnem letu 530.079 Din. Čisto društveno premoženje pa znaša ob koncu leta 12.119 Din. Podružnica je za lanski Božič obdarovala 120 najbednejših članov, delavcev in porabila za to podporo nad 20.000 Din.

Po danem absolutoriju je sledila kratka debata. Navdušeno pozdravljen je nagovoril zborovalce predsednik Oblastnega odbora g. Rotar iz Ljubljane. Za njim sta govorila še oblastni podpredsednik g. Koprivec in predsednik nadzornega oblastnega odbora g. Lušicki. Vsi trije govori so bili sprejeti z burnim odobravanjem.

Nato so bile volitve novega odbora in je bil ponovno soglasno izvoljen za predsednika podružnice g. Tumpej, za prvega podpredsednika g. Albert Kajzer, za drugega pa g. Jakob Herščak.

Po izvršenih volitvah je bila na predlog predsednika odposlana narodnemu poslancu dr. Pivku pozdravna brzojavka.

Pri slučajnostih se je razvila živahna debata, v katero je poseglo več članov. Sledil je nato referat o intervencijah v Beogradu, kjer so dobili delegati zagotovilo, da se bo položaj železničarjev izboljšal, zlasti kar se tiče delovnega časa.

Po skoro triurnem zborovanju je predsednik zaključil lepo zborovanje železničarjev, ki je poteklo v najlepšem redu **in stanovski solidarnosti.**

Beseda o naših parah

PREJ SMO JIH ZAMETAVALI, ZDAJ BI JIH POTREBOVALI.

»Nema para«, smo navadno rekali bratcem Dalmatincem, ko so nam molili svojo krošnjo pod nos in vsiljevali svoje drobnarije. Z izgovorom »nema para« pa smo se otresali tudi raznih tujih agentov, ki so lazili v mnogo večjem številu nego je bilo potrebno okrog nas in nas hoteli osrečiti s slabim blagom tujega izvora na dolgoročne obroke v naših dinarčkih. Izraz »nema para« je imel čudovito moč. Ž njim smo se na hitreje iznebili vsiljivcev, bodisi domačih ali pa tujih. Zakaj toliko jugoslovanščine je razumel vsak še tako slabo jezikovno nadarjen tujec, da je vedel, kaj to pomeni.

Pa: svet se suče, ž njim tudi mi in z nami vred usoda naših — doslej tako omalovaževanih — par. Prej jih niti toliko nismo cenili, kolikor so bile faktično vredne, sicer ne zaradi zunanje lepote, ki je tako hitro minljiva, ampak zaradi njihove notranje vrednosti. Celo berači so jih zametavali in odklanjali. Danes pa so se stvari tako zasukale, da računamo tudi s parami. Povsod jih najdeš, kamor se obrneš; najčešče pa pri peku, ki nam deli naš vsakdanji kruh. Pa tudi davkarija je tako tankovestna, da predpiše davke ne samo v dinarjih, ampak tudi v parah. Tako je ta drobiž, ki nam je bil leta in leta le v napotje, zadnje čase zaradi novo nastalih razmer prišel do svoje veljave in praktične uporabe. Ko je pa to dosegel, je naenkrat zdrknil v prepad. S starim letom je izginila tudi veljavnost naših par. Le še finančne direkcije in davčni uradi jih smejo zamenjati do konca novembra tekočega leta.

Na papirju je to vse lepo in v redu. A v praktičnem življenju je docela drugače.

Pri peku plačaš za 10—20 par kruh dražje, kakor so po banski upravi določene cene. Zaradi tega pa seveda ni nič težji in nič boljši. Prav tako je pri vseh drugih obrtnikih. Kjer izkazujejo računi tudi pare, moraš plačati 25, ali pa 50 in 75 par. Ker pa često nima obrtnik (ali pa morda celo noče imeti) novcev po 25 par, plačaš po 50 par, ali pa 1 Din, da je še bolj in lepše zaokroženo. Oškodovan je vedno in povsod plačnik.

Mnogo sitnosti in prerekanja so imeli in imajo deloma že sedaj radi teh ubogih par pri poštnih uradih. Ti so izdajali pare do 31. decembra, kolikor so jih pač mogli. Potem jih pa seveda niso več sprejemali, kar je med nepoučenimi strankami izzvalo ne samo začudenje, ampak tudi nevoljo in zabavljanje.

K vsej tej kalamiteti pa je treba upoštevati še dejstvo, da ni bilo še nikoli po naših krajih toliko parskega drobiža v prometu, kakor prav zadnje mesece pred ukinitvijo. Davkarije so bile namreč oktobra izplačale občinam doklade večinoma v parah. Kar v vrečah in nahrbtnikih so takrat nosili zastopniki občin denar. V okolici Maribora se je bila nekemu takemu nosilcu radi preobile teže primerila celo telesna poškodba. Potom občin je zatem prišla obilica par v promet, ki so krožile po deželi v veliki množini. Potem so pa naenkrat izgubile veljavo. Zato ni čuda, da je občinstvo debelo gledalo, ko je bilo naenkrat postavljeno pred dejstvo z obilico parskega drobiža v žepu ali pa doma v predalu. Zakaj na opozorilo časopisne notice pred meseci je bilo že davno pozabilo.

V kakšni zvezi je odtegnitev par iz prometa z novim denarjem, ki ga dobimo v kratkem, seveda povprečen človek ne razume. Vsekakor pa bi se bila zamogla ta odtegnitev izvršiti še menda na kak drug način, ki bi bil za občinstvo prikladnejši in bi ne bil povzročal nepotrebnega razburjenja in neumestnega zabavljanja. Vsaj državni uradi, n. pr. pošte, bi bile še lahko zbirale ta drobiž kak mesec, ker bi bila občinstvu mnogo olajšana zamenjava.

Vsekakor pričakujemo od naše denarne uprave, da nas ne bo pustila še dalje brez potrebnega drobiža, ki je v današnjih razmerah nujno in neobhodno potreben. Ako ga ne dobimo že začetkom februarja, naj se še za nekaj mesecev podaljša veljavnost starega, vsaj tako, da so ga dolžni sprejemati vsi državni uradi. Potem se ga seveda tudi obrtniki in zasebniki ne bodo več branili, ker bodo vedeli, da ga še vedno lahko oddajo.

Šport

SK Sturm (Gradec):ISSK Maribor 6:0 (3:0).

Včeraj je bila v Gradcu prijateljska tekma med mariborskim prvakom ISSK Mariborom in graškim SK Sturmom, ki je končala s težkim porazom ISSK Maribora.

Mariborsko moštvo je nastopilo v tejle postavi: Koren, Bertoncelj I, Stepic, Petan, Kirbiš, Prevolnik, Miro, Konič, Bertoncelj II, Malič, Kokot.

A to naše moštvo, ki uživa glas borbene enajstorice, je topot razočaralo, dasi smo pričakovali, da bo z elanom in požrtvovalnostjo skušalo nadomestiti tehnično premoč nasprotnika. Mariborčani so igrali šibko in brez prave borbenosti ali celo volje do zmage. Napad je pokazal semintja nekaj dobrih potez proti golu; v njem pa so se odlikovali Kokot, Konič in Bertoncelj II. Ožja obramba se je zelo potrudila in posebno Bertoncelj I je rešil marsikatero nevarno situacijo. Koren v golu pa je bil proti razantnim strelom izborno razpoloženega napada Gradčanov brez moči.

Če presojamo igro v celoti, pa Mariborčani poraza v razmerju 6:0 le niso zaslužili. Mnogo je bil kriv zaledeneli teren in pa sodnik, ki je Mariborčanom vsako malenkost odškvižgal, proti domačinom pa je bil zelo toleranten.

Klubska tekma SK Rapida.

Tekma je bila pod vodstvom dr. Orožna in inž. Rungaldiera. Tekmovale so štiri skupine, in sicer **seniorji** na 8 km:

1. Heller Hans 43:30,
2. Brisch Maks 47:00,
3. Jeglitsch René 48:23;

juniorji na isti progi:

1. Jeglitsch Vili 46:18,
2. Mühleisen Lotar 49:3,
3. Zinthauer Helmuth 49:42.

Dame na 6 km:

1. Čutič Mici 36:0:5,
2. Felber Pavla 43:48,
3. Mühleisen Lily 45:37.

Starejši gospodje na isti progi:

1. Dr. Jettmar 39:18,
2. Peteln Pepo 40:32.

Smuške tekme SPD Mežica

SPD Mežica je včeraj priredila svojo klubsko tekmo, kjer so sodelovali tudi Mariborčani. Težavno progo, 16 km dolgo in preko 600 višinske razlike, so prevozili **seniorji** takole:

1. Priveršek (SPD Maribor) 1:45,
2. Zicherle (SPD Mežica),
3. Dolinšek Pavle (SPD Maribor).

Juniorji so imeli samo 8 km dolgo progo, toda tudi tu je bilo več kot 500 višinske razlike. Prišli so:

1. Vodenik (SPD Maribor) 39:37,
2. Škapin Boris (SPD Maribor),
3. Stanc Stane (SPD Mežica).

Smuko so imeli izborno, organizacija tekme je bila brezhibna. ZSP in SPD sta zastopala gg. Vales in Bureš.

Njegova čast.

Sodnik: Ali ste bili že večkrat kaznovani?

Obtoženec: Da — ampak tu in tam tudi oproščen, gospod sodnik!

Smučarski mejdan na Pohorju

Pohorska bitka je izvojevana. 50 km tekma ni karsibodi, kajti zahteva ne samo od tekmovalcev, temveč tudi od prirediteljev kolosalne energije in vztrajnosti. Na Pohorju pa so se včeraj izkazali tako eni kot drugi.

Tehnična stran prireditve je bila odlična. Pod vodstvom g. Vetriha je šlo vse brezhibno, tako da je organizacijo vsakdo občudoval.

Žrebanje je bilo že v soboto, ki je vsakemu dalo srečno ali nesrečno številko. Saj žrebanje je vedno loterija. Z boljšo številko bi se n. pr. Jakopič pomaknil prav gotovo na drugo, če ne na prvo mesto. Pa je tudi kot tretji zadovoljen.

Start je bil točno ob pol 8. uri zjutraj, uprav ko je solnce vzhajalo in pozdravljalo mlade junake. V pol uri so bili vsi tekmovalci že na progi in vozili so v peklenskem tempu mimo Klopnega vrha k Roglji in na Št. Lovrenška jezera ter nazaj proti Ruški koči, ker je bil cilj.

Okoli poldne so gledalci postajali že nervozni. Vsak čas je moral privoziti prvi. No, ni bilo treba dolgo čakati. Še pred pol 1. jo privozi Jakopič, ves upehan in izmučen, za njim pa Godec. Ta pa še čil in dobre volje. »Še deset bi jih tekel«, je dejal. Pa le ni prvi, ampak Brvar, ki je prišel za njim, sicer ne tako svež, pač pa z boljšim časom. In to je pri tekmi glavno.

Prvih deset ni bilo treba dolgo čakati, ostali so bili sicer izmučeni, a prišli so razen enega vsi. Samo dva sta se bila že po 5. km vrnila, ker so se jima zlomile smučke. No, pa rezultati kažejo, da so se Mariborčani že precej približali prvakom, da so celo nekatere že ujeli.

1. Brvar, Š. K. Ljubljana 4:54:43,
2. Godec, Š. K. Bohinj 4:55:13,
3. Jakopič Iv., Š. K. Dovje-Mojstrana 4:59:37,
4. Knap, SK Ilirija 5:07:39,
5. Pinter, Š. K. Maribor 5:11:03,
6. Juritsch, Š. K. Maribor 5:16:35,
7. Šoštarič, SK Ilirija 5:23:55,
8. Ing. Denzl, (Graz. SSV(5:28:39,
9. Jenko Boris, SK Ilirija 5:39:58,
10. Jakopič Fr., Š. K. Ljubljana 5:41:26.

Rezultati niso bili takoj objavljeni; šele zvečer v Grajski kleti, kamor so vsi smučarji krenili korporativno s kolodvora, z godbo na čelu.

Pred razdeljevanjem daril so bili običajni pozdravni govori. Najbolj učinkovit je bil govor g. župana dr. Lipolda, ki je poudarjal pomen te tekme za razvoj smučarstva, posebno pa za razvoj tujskega prometa v Mariboru. Izrazil je upanje, da bo Maribor v kratkem času središče in duša vsega našega sportnega gibanja in da bo s tem privabil veliko tujcev, ki bodo vedeli ceniti našo divno okolico, ki je kakor ustvarjena za letne in zimske ture in nudi vsakemu najlepših užitkov. Govorili so še prof. Šilc, ravnatelj Pišek, Aljančič, Majer, dr. Planinšek, Fischer in Gradčan Denzel, ki je dal duška svojemu občudovanju naših idealnih smuških terenov, naši vzorni sportni organizaciji ter naših odličnih tekmovalcev.

Večer je zaključil g. Zorzut, naš pohorski Homer, s humorističnimi verzi.

Smrklja.

V avtobusu sedi majhna deklica in silno smrka. Dama, sedeča poleg nje, jo vpraša: »Ali nimaš robca?«

»Imam, pa ga ne posodim!«

Smuk dveh skavtov

Ker ne ljubiva ne jaz ne moj prijatelj hrupnega dirindaja na izletih, sva se odločila, odriniti sredi tedna s smučmi na Pohorje. In tako sva se tistega zgodnjega jutra popeljala z vlakom do Ruš. Bila je še lepa, zvezdnata noč, ko sva korakala skoz tiho vas na pot do Smolnika. Sneg je bil zamrznjen, in ker nisva imela derez, sva morala stopati previdno. Ko sva se dvignila kakih 200 m nad Ruše, se nama je nudil krasen pogled na šumečo Dravo in tja na Kozjak. Malo pod Smolnikom sva prišla v hudo meglo, toda kmalu je posijalo solnce, razsvetlilo zimsko Pohorje in nama ga pokazalo v najlepših barvah. Vsa zamaknjena sva obstala: take slike ne more napraviti noben slikar, in tisti, ki kaj takega še ni videl, si je lahko v svesti, da je mnogo izgubil.

Kmalu sva bila primorana sleči suknjiče, kajti solnce je kljub januarju močno grelo. Precej potna in zdelana dospeva do koče na Klopnem vrhu; toda dolgo nisva zdržala tam. Slekla sva še srajco, pa hajd s smučmi na solnce, ki ga v Mariboru po cele tedne ne vidimo. Razgleda ni bilo nič, vse je pokrivalo megleno morje in le tupatam se je v solncu svetil kak vrh, ki je izgledal kot otok v morju.

Sneg je bil južen, smuka razmeroma slaba, a naju to ni spravilo v slabo voljo. Trudna sva zvečer zlezla na skupno ležišče, malo se še pogovorila in kmalu zaspala.

Ko se zjutraj prvi prebudim, pogledam ven in zavriskam na glas, da je moj speči prijatelj skočil kot pičen pokoncu. Kaj pa je? Sneg je zapadel, čez noč, nov sneg — pršič! Zdirjala sva v kuhinjo in najbrže sva si sparila želodec, kajti skoro vrelo kavo sva kar vrgla vase. Hitro smuči na noge in že sva oddrsala proti Pesku.

V gozdu tišina, drsanja smuči ni niti slišati. Veje dreves so bile vsled teže snega nagnjene na ozko pot in so tvorile same loke; majhnih vzponov in »šusov« sploh čutila nisva, vsa pot do koče je kot krasna, a zapuščena promenada. Tu pa tam so križali pot sledovi veveric, glasu pa nikjer, kot da je gozd izumrl. Veličastna krasota! Pobožno, hvaležno je utripalo srce...

Pred kočo na Pesku sva nekoliko stepla s sebe sneg in vstopila; na mizo je prišel neizbežni čaj, ki je pač važen smučarski faktor, se vpisala v knjigo, nato krenila naza proti Klopnemu vrhu. Vso pot sva molčala, saj je vse okoli naju preveč govorilo o lepoti stvarstva božjega. Ko sva si pred kočo odpenjala jermenje, sva skoro istočasno vzkliknila iz polnega srca: »Krasno!« Po toplem, dobrem kosilu, s katerim nama je postregla prijazna oskrbnica, sva še malo posmučala tam okoli koče, a naju je kmalu prignala nazaj v kočo gosta megla, ki jo je pripodil veter iz dolin.

Drugo jutro je bilo za naju zopet življenje: ko sva pogledala skoz okno, je solnce pravkar vzhajalo ter osvetlevalo samo vrhove dreves; izgledalo je, kot da ves gozd cvete! Žal je ta lepa slika prehitro minula, ko je pod toplimi solnčnimi žarki začelo odpadati ivje.

Ker sva morala že z opoldanskim vlakom domov, sva se poslovila in zasmučala proti Smolniku. Začetek vožnje ni bil ravno najprijetnejši; vsled hude strmine so bile pike precej goste, toda kmalu sva prišla na skoro položni del ta do Smolnika, ki nama je nudil mnogo užitka. Razen nekega lovca, ki je šel nastavljat lisicam, nisva srečala žive duše, — vsenaokoli mir, mir...

Nižje od Smolnika je bilo za smuko premalo snega, zato sva si zdaj naprtila smuči na ramo in sva jo mahnila po zledeneli poti v Ruše. Stopala sva precej naglo, ker nisva hotela zamuditi, pa tudi nisva bila sigurna, če ni morda planinski zrak vplival na naši uri tako, da bi zaostajali...

A sva dospela na kolodvor za cele pol ure prezgodaj. In pred mariborskim kolodvorom, ko sva se s tovarišem ločila, sva si obljubila: Pri prvi priliki spet v ta smučarski raj!

Rio.

Obupana pesnica

V bostonskem mestnem parku so našli te dni mlado damo nezavestno. Prepeljali so jo v bolnišnico, kjer so zdravniki ugotovili, da se je zastrupila. Je to Viola Harwey, 19letna hčerka visokega državnega uradnika, ki si je hotela vzeti življenje, ker ni mogla zadovoljiti svoje častihlepnosti. Spoznala je, da se publika nič ne zanima za njene spise. Vest o tem nenavadnem poizkusu samomora je vzbudila v javnosti veliko pozornost in že uro pozneje se je pojavil v bolnišnici urednik nekega bostonskega lista, da kupi pesmice in novele Viole Harwey in jih objavi v svojem listu. Mlada pisateljica je bila presrečna, in ko je spet prišel k njej zdravnik, je izjavila, da bi samo toliko časa še rada živela, da bi na lastne oči videla natisnjene svoje pesmi. Ampak usoda je kruta. Zdravniki dvomijo, da bi mlademu dekletu mogli rešiti življenje.

Amerikanska.

V nekem ameriškem hotelu je neki gospod pustil svoj dežnik in pritrdil nanj listek z napisom: »Ta dežnik je last moža, ki z eno roko vzdigne dva centa. On se vrne v desetih minutah.«

Ko je močni mož prišel nazaj, njegovega dežnika ni bilo več, na listku pa je stalo zapisano: »Ta dežnik je vzel mož, ki v eni uri teče deset kilometrov. On se več ne vrne.«

Currer Bell: 31

Lowoodska sirota

»Ne povsem. Utesili ste le tenjo svojih misli, več pa menda ne. Nedostajalo Vam je umetniške spretnosti in umetniškega znanja, da bi povsem uspeli. Za učenko so risbe izredno dobre. Zamisleki so viloviti. Te oči večernice ste videli bržkone v sanjah. Kako se Vam je le posrečilo, da ste jih naslikali tako jasne, a da se prav nič ne iskrijo? Kajti zvezda nad njimi jim duši žarke. In kaj pomeni njih slovesna globina? In kdo Vas je naučil slikati veter? Močan veter brije na tem nebu in na tem vrhuncu. Kje ste videli Latem? Ker to je Latem. Náte — odnesite risbe.«

Jedva sem bila zvezala trakove mape, je pogledal na uro in nenadoma dejal:

»Deveta je. Kaj pa mislite, gospodična Eyre, da puščate Adelko tako dolgo pokoncu? Odvedite jo spat!«

Adelka je stopila k njemu, da ga poljubi, preden odide. Ni ji branil, a jedva je bilo njemu več do te nežnosti, kot bi bilo nemara Pilotu — če ne še manj.

»Zdaj Vam želim vsem skupaj lahko noč«, je dejal in mahnil z roko proti durim v znamenje, da je bil sit naše druščine in bi se nas rad znebil. Gospa Fairfax je zložila svoje pletenje, jaz sem pobrala mapo, priklonile smo se mu, vrnil nam je hladen poklon in odšle smo.

»Vi pravite, da Mr. Rochester ni velik čudak, gospa,« sem menila, stopivši v njeno sobo, ko sem bila spravila Adelko spat.

»No, ali je?«

»Mislim, da je. Zelo nestalen je in nagel.«

»Res? Bržkone se tako zdi tujim ljudem; toda jaz sem se že privadila na njegovo vedenje in niti ne mislim na to. In ko bi bil tudi malo muhast, mu tega ne bi smeli zameriti.«

»Zakaj pa ne?«

»Nekaj zato, ker je taka njegova nrav — in nihče ne more za svojo čud; nekaj zato, ker ga bržkone mučijo težke misli in store, da ni venomer dobre volje.«

»Kake misli?«

»Predvsem obiteljski čemeri.«

»Saj nima rodbine.«

»Zdaj je nima, toda imel jo je — ali pa vsaj sorodnike. Pred nekaj leti je izgubil starejšega brata.«

»Starejšega brata?«

»Da. Sedanji Mr. Rochester še ni dolgo gospodar tega posestva, le kakih devet let.«

»Devet let je precej časa. Ali je brata tako ljubil, da še ne more preboleti te izgube?«

»Kako? No — menda ne. Mislim, da je bilo nekako nesporazumljenje med njima. Mr. Rowland Rochester ni bil povsem pravičen Mr. Edwardu in je bil morda kriv, da oče ni pravilno sodil o njem. Stari plemič je bil zaverjen v denar in je venomer ugibal, kako bi ohranil vse rodbinsko imetje na kupu. Ne bil bi rad delil posestva, in vendar mu je bilo mnogo do tega, da bi bil tudi Mr. Edward bogat, že radi slavnega imena. Kmalu potem, ko je bil polnoleten, so nekaj ukrenili, kar ni bilo povsem pravično in je povzročilo mnogo nevolje. Stari Mr. Rochester in Mr. Rowland sta se domenila in sta spravila Mr. Edwarda v to, kar se imenuje mučen položaj, le da bi našel srečo. Kakšen in kaj je bil ta mučni položaj, nisem utegnila nikoli dognati, a duša mladega Edwarda ni mogla toliko trpeti, kolikor so ji naložili. Ne oprašča rad; prerekal se je s svojci in zdaj že mnogo let nima nikjer obstanka. Ne vem, če je že kdaj bival v Thornfieldu štirinajst dni zaporedoma, odkar mu je brat brez testamenta umrl in je podedoval vse premoženje. In potem res ni čuda, da se ogiblje stare dedine.«

»Zakaj se ji izmika?«

»Nemara se mu zdi premrka in pretemačna.«

Odgovor je bil nejasen, želela bi si bila jasnejšega. Toda gospa Fairfax mi ni mogla ali ni hotela postreči z natančnejšimi podatki o vzroku in o kakovosti Mr. Rochestra nadlog. Trdila je, da tudi sama nič točnega ne ve, kar pa ji je znano, so sama domnevanja. Bilo je jasno, kajpada, da si je želela, naj bi teh stvari ne jemala več v misel in naj bi rajši govorili o drugih stvareh; tako sem tudi storila.

XIV. poglavje.

Nekaj dni zaporedoma sem le redkokdaj videla Mr. Rochestra. Zjutraj je imel vedno mnogo dela, popoldne pa so prihajali gospodje iz Millcotea ali iz sosečine in so včasih ostali pri kosilu. Ko se mu je bil izvin toliko zacelil, da je smel na konja, je jahal na izprehod; menda je vračal posete, ker ni prihajal domov do pozne noči.

V tem času je le malokdaj poklical Adelko k sebi in moje občevanje ž njim se je omejilo na nekaj slučajnih srečanj na stopnišču ali na hodniku. Prešerno in hladno je včasih šel mimo mene, jedva se je zmenil zame, pokimal je in me po strani pogledal; včasih pa se mi je naklonil in prijazno nasmehnil. Njegove muhe me niso žalile, ker sem si bila v svesti, da teh sprememb ne povzročam jaz; plime in oseke v njegovem nastroju so bile odvisne od vzrokov, ki z mano niso bile prav v nobeni zvezi.

Nekega dne je imel precej gostov. Poslal je po mojo listnico; hotel je bržkone razkazati nje vsebino. Gospoda so kmalu odšli, ker so morali k javnemu shodu v Millcote, kakor mi je povedala gospa Fairfax. Ker je bila noč deževna in neprijazna, jih Mr. Rochester ni spremil. Kmalu po njih odhodu je pozvonil. Sporočil je, naj prideva z Adelko v pritličje. Počesala sem Adelki lase in jo lepo oblekla; potem sem se prepričala, da sem bila po kvekrsko napravljena in ni bilo treba nič preurediti na meni — saj je bilo vse preozko in preprosto, z gladko pričesko vred, da bi se bil mogel vtihotapiti kak nered — in sva šli dol. Adelka je bila radovedna, ali ni že končno prispel »le petit coffre« (mali kovčeg). Nekako nesporazumljenje je bilo povzročilo, da pošiljatev še vedno ni prispela. — A to pot se ji je želja izpolnila: na mizi sva zagledali zavoj in spoznala ga je po nagonu.

»Ma boîte! Ma boîte! (Moja škatla!)« je vzkliknila in pohitela k mizi.

(Nadaljevanje sledi.)

II.

Razglas o licitaciji.

Mestno načelstvo v Mariboru razpisuje za dobavo granitnega materijala za tlakovanje mestnih ulic v Mariboru

I. javno pismeno ponudbeno licitacijo na dan 25. febr. 1932 ob 11. uri dop.

v sobi štev. 5 Mestnega gradbenega urada v Mariboru, Frančiškanska ulica 8/I. Pojasnila in ponudbeni pripomočki so proti plačilu napravnih stroškov na razpolago med uradnimi urami istotam.

Ponudbe naj se glase v obliki popusta v odstotkih (tudi z besedami) na vsote odobrenega proračuna, ki znaša za posamezne edinice:

A) 1. Einspielerjeva ulica, dovozna cesta na glavni tovorni kolodvor in prvi del Aleksandrove ceste . . . . . Din 1,731,360.06
B) drugi del Aleksandrove ceste in Vetrinjska ulica . . . Din 668.925.16
C) Sodna ulica . . . . . Din 425.386.97

Podrobnosti razpisa so razvidne iz razglasa o licitaciji v Službenih Novinah, Službenem listu Kraljevske banske uprave dravske banovine in na razglasni deski mestnega načelstva v Mariboru.

Maribor, dne 19. januarja 1932.

Mestno načelstvo mariborsko.

II.

Razglas o licitaciji.

Mestno načelstvo v Mariboru razpisuje za izvršitev tlakovanja mestnih ulic v Mariboru

I. javno pismeno ponudbeno licitacijo na dan 26. febr. 1932 ob 11. uri dop.

v sobi štev. 5 Mestnega gradbenega urada v Mariboru, Frančiškanska ulica 8/I. Pojasnila in ponudbeni pripomočki so proti plačilu napravnih stroškov na razpolago med uradnimi urami istotam.

Ponudbe naj se glase v obliki popusta v odstotkih (tudi z besedami) na vsote odobrenega proračuna, ki znaša za posamezne edinice:

A) 1. Einspielerjeva ulica, dovozna cesta na glavni tovorni kolodvor in prvi del Aleksandrove ceste . . . . . Din 837.883.74
2. kanalizacija Aleksandrove ceste . . . . . Din 436.370.92
B) drugi del Aleksandrove ceste in Vetrinjska ulica . . . . Din 470.389.86
C) Sodna ulica . . . . . Din 238.109.76

Podrobnosti razpisa so razvidne iz razglasa o licitaciji v Službenih Novinah, Službenem listu Kraljevske banske uprave dravske banovine in na razglasni deski mestnega načelstva v Mariboru.

Maribor, dne 19. januarja 1932.

Mestno načelstvo mariborsko.

Zahvala.

Podpisani sem prejel ob priliki smrti mojega zavarovanca izplačano posmrtnino v znesku **Din 10.000.—** ter se tem potom **»Vzajemni pomoči« reg. pom. blagajni v Ljubljani, Borštnikov trg,** najtopleje zahvaljujem.

Omenjeni zavod vsem kot najcenejši, najsigurnejši in z najmanjšimi prispevki najtopleje priporočam.

272 **VIKTOR ZORČIČ, Ljubljana.**

Preselitev

Podružnica Trg. hiše **„Rekord“** manufaktura na obroke, popreje Aleksandrova cesta 51, se preseli v **GREGORČIČEVO ULICO 20** (fotograf Kieser) dne 24. januarja 1932. 268

Zahvala.

Podpisani sem prejel izplačano doto v znesku **Din 13.000.—** ter se tem potom **»Vzajemni pomoči« reg. pom. blagajni v Ljubljani, Borštnikov trg,** najtopleje zahvaljujem. Omenjeni zavod vsem kot najcenejši, najsigurnejši in z najmanjšimi prispevki najtopleje priporočam.

274 **JANEZ HORVAT, Slatna.**

Zahvala.

Podpisana sem prejela ob priliki smrti mojega zavarovanca izplačano posmrtnino v znesku **Din 20.000.—** ter se tem potom **»Vzajemni pomoči« reg. pom. blagajni v Ljubljani, Borštnikov trg,** najtopleje zahvaljujem. Omenjeni zavod vsem kot najcenejši, najsigurnejši in z najmanjšimi prispevki najtopleje priporočam.

271 **MARIJA MAJERIČ, Št. Vid.**

Zahvala.

Podpisana sem prejela ob priliki smrti mojega zavarovanca izplačano posmrtnino v znesku **Din 10.000.—** ter se tem potom **»Vzajemni pomoči« reg. pom. blagajni v Ljubljani, Borštnikov trg,** najtopleje zahvaljujem. Omenjeni zavod vsem kot najcenejši, najsigurnejši in z najmanjšimi prispevki najtopleje priporočam.

273 **MARIJA PALMA, Ljubljana.**

zastopniki se sprejmejo

Inserirajte!

Sotra

najpreglednejša kartoteka!

Soklič, Maribor Tel. 2510

Sprejmem učenca

proti malemu plačilu. Kotlarstvo Lovro Tomažič, Sodna ulica 24. 239

Oddam s 1. februarjem

opremljeno čisto sobo z električno razsvetljavo, v bližini Glavnega trga, dvema osebama; eventuelno z vso oskrbo. Židovska 4. 213

Inkasanta

sprejme inkasni odedlek pri Trgovskem gremiju, Jurčičeva ul. 8/II. 275

Lepo opremljeno sobo

oddam takoj eni, dvema ali trem osebam. Gosposka ulica 56/II, vrata 8. 267

Trgovska reklama v turških džamijah.

Turški svečeniki so dobili nedavno od ankarske vlade nalog, da delajo v svojih džamijah reklamo za domače blago. Hodže morajo pred vsako molitvijo in pridigo pozivati turške vernike, naj kupujejo samo domače turške pridelke in izdelke. V mnogih svetiščih so nameščene tudi velike električne reklame z geslom »Svoji k svojim«.

Dober svet.

Zdravnik je svetoval očetu, če se hoče iznebiti prehlada, naj spi pri odprtem oknu. — In je tako storil? — Seveda! — In se je iznebil prehlada? — Ne; vse, česar se je iznebil, je bila njegova ura, 300 Din in še nekaj drobiža.

Izdaja Konzorcij »Jutra« v Ljubljani; predstavnik izdajatelja in urednik: JOSIP FR. KNAFLIČ v Mariboru. Tiska Mariborska tiskarna d. d., predstavnik STANKO DETELA v Mariboru